

SZÉKESEFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:

Egy évre	8 frt. — kr.
Fél évre	4 frt. — kr.
Negyed évre	2 frt. — kr.

Bérmintelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos petisor: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6 kr-ért ígattatik be.

Lapunk számára hirdetések felvesznek **Budapest**en: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.

Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) czímzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilrtérben megjelenő közlemények után négy hasábos petisorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Segélyt az elhagyottaknak.

Trieszt város polgárnagya a napokban felhívást intézett a város közönségéhez, melyben arra kéri, hogy önkéntes adakozás útján teremtsenek oly pénzalapot, melyből azon családok segélyeztessenek, a kiknek kenyérkeresőjük behivatott a katonasághoz s most idegen földről sóhajt vissza az elhagyott drága hazában hátrahagyott családjához. Trieszt város fejének föllépése az emberiség törvényén alapul s igen dicséretre méltó; de még magasabb lett volna az, ha az illető felsőbb körök intézték volna el a segélyezés kérdését s eleve gondoskodtak volna a behívott nős legénység hátrahagyott családjának eltartásáról s oly intézkedéseket tettek volna, melyek a mindig egyoldalú magánjótékonyt feleslegessé tette volna.

Tehette volna a felsőbbség például, hogy bizonyos váltásdíjt vessen azokra, a kik testi hibájok miatt alkalmatlanoknak nyilvánítottán, vagy a törvényben előirt viszonyok következtében a tényleges szolgálattól felmentetvén a hazájok iránt tartozó köteleességeket nem teljesíthetik s ezen váltásdíjból segélyeztetetnének azoknak családai, a kik a haza iránti adót, az önfeláldozás adóját tényleges szolgálattal leróni kénytelenek.

Igen, de a felsőbbség mitsem tett e tekintetben s azoknak családai a kik talán idegen földön vértöket ontják, a legnagyobb nyomornak néznek elébe, mert a gyöngye anyák, a kik két-három kisdéd ápolása s gondozásával vannak elfoglalva, kénytelenek arra, hogy a télire valót maguknak és kicsinyeiknek beszerezhessék. Itt az aratás, áldással kínálja s fizeti a munkást.

Igen, de ők nem részesülhetnek ez áldásban, mert a karjaikon szendergő csecsemő gátolja őket, hogy az aratósarlót kezökbe vegyék és döntsék a kalászt, mely kenyeret ad; az ágyban fetregő beteg gyermek miatt nem hagyhatják el a házat, hogy a kalászokkal gazdag szántóföldeken dalolva hordhassák össze a szemtől duzzadó kévéket.

Magyarország népének becsületbeli kötelessége tehát, hogy a távozó vitézek itthon maradt családjáról gondoskodják s ne engedje, hogy azoknak gyermekei nyomort s éhséget szenvedjenek, a kiket a haza — nem vitatjuk mi viszonyok között — zászlója alá hívott s teljesítik azon kötelességet, a mely édes mindnyájunké. Magyarországon most látjuk először az általános hadkötelezettséget gyakorlati alkalmazásában. Oh be sokan mentek el, a kik szívesen itthon maradtak volna, azt a fájdalmat, melyet a távozás okozott a hadfiak szívének, az itthon maradtak szent kötelessége enyhíteni, hogy legalább azon tudat vigasztalja őket, hogy szerető testvérek körében hagyták itthon szeretett kedveseiket.

Ki lesz az, a ki megragadja a zászlót, hogy a szenvedők nyomorát enyhítse?

Nézetem szerint itt a városban városi s a megyében megyei segélybizottságokat kell alakítani, a melyeknek első feladatuk pontosan s lelkiismeretesen összeírni, hogy hány családapa távozott, mindegyik hány gyermeket, öreg apát, vagy anyát hagyott hátra. Komoly felhívást intézni a megye s város lelkes polgáraihoz, hogy pénzadományokkal, élelmi szerekkel járuljanak a jótékonytáborhoz. A községekben a lelkészek elnökei alatt ismét alakuljanak fiók-segélybizottságok,

a melyek az adományokat elfogadják s egybegyűjlik. A fiók-segélybizottságok koronként jelentsenek a központi bizottsághoz, mely az adományok mennyiségét s adakozók névsorát a lapokban közli ellenőrzés s az adakozók megnyugtása végett. Midőn tetemes adományok gyűltek össze — mert az adományok aprólékos elforgácsolásával nem segítünk a nyomoron s nem biztosítjuk a téli szükségletet — a központi bizottság a családtagok számára való tekintettel megteszi az osztályt s utasítja a fiók-bizottságokat, hogy a szerint ossza fel az adományokat. A felosztásról a fiók-bizottság ismét jelent s a központi bizottság azt ismét közzé teszi, hogy mind az adakozók, mind a segélyezettek tudomást szerezhessenek arról, hogy adományaik lelkiismeretesen befolytak a szegények perselyébe és semmi el nem vezett abból, a mit az oltárra szántak.

Sapientia pauca. Vajha gyöngye szavam ne lenne kiáltó szó a pusztában!

Boross Mihály.

Választások előtt.

Az országgyűlés 1875/8-ik évi három évi folyamát befejeztetvén, a királyi meghívó által 1878-ik évi okt. 17-ik napjára összehívott új országgyűlésre a választások küszöbön vannak, mely alkalmattal szükségesnek tartjuk egyről-másról bár röviden megemlékezni.

Nem akarunk ez alkalmattal politikai recriminációba bocsátkozni, nem akarunk az országgyűlés viselt dolgairól megemlékezni: mert ezek részletesebb fejtegetésével a társadalmi lap keretét átlépve, a

politikai lapok körébe vágó dolgokról szólhatnánk.

Az országgyűlés munkássága eredményét eléggé megvitatták pro és contra, eléggé agyondicsérték előnyeit s agyonújították hiányait s hibáit, ezért, ha ezekről volna szándékunk bármit is írni, új dolgokat alig írhatnánk, miután épen ez a legbővebben megvitattott tér.

Meghadt dolgok levén különben is ezek a legújabb eszközöndő választások küszöbén, nézetünk szerint sokkal czélszerűbbnek tartjuk, ha e választásokra vonatkozólag emlékezünk meg, némely fontosabb körülményről.

A jövő országgyűlésen, mint tudjuk, ismét a belügyek kérdései fognak előtérbe lépni, miután az ausztriai viszony ki egyenlített, a keleti kérdés annyira mennyire elődázott: ennél fogva a jövő országgyűlés legfontosabb kérdései közé a belügyek elintézése fog tartozni.

Mi volna pedig más fontosabb reánk, e szomorú viszonyok között — mint belügyeink helyes vezetése, mint ezeknek szerencsésebb helyzetre hozása? Mindenesetre egyike a legfontosabb kérdéseknek, mert saját belügyeink helyes vezetése, minden tekintetben reánk életkérdés. A külügyekkel való foglalkozás nagy mérvben elvonta ezeltől ép úgy a kormányférfiak, mint a közönség figyelmét a belügyektől, a hibát pótolni kell jövőre, annál is inkább, mert reánk nézve életkérdés.

Segítenünk kell magunkon, „mert segits magadon az Isten is segít.” De persze legnagyobb hatalom levén e tekintetben a törvényhozás kezében, ennek kell mindennek felett bajainkon segíteni. Szükséges ezért, hogy ez országgyűlésen oly férfiak

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

A principális ur.

— Elbeszélés. —

Irta: Marosi Kálmán.

(Vége.)

Visszatértek azután vége-hossza nem volt a kritikának. Méltó elismeréssel kezdett beszélni arról a nagy tábla buzavetéséről, a melyik épen a szomszéd uradalom tulajdona volt; ellenben kicsinylőleg kezdte fitymálni azokat a pompás hónaljig érő buzakalászokat, mik Cseley Gáborné büszkeségét képezték.

Klupacsek ur egyébiránt hamar észrevette Cseleyné ő nagysága arcán az elégedetlenséget s nem titkolhatta el zavarát azon körülmény miatt, hogy tulajdonképen ő most másnak a gazdaságát találta eldicsérni — ő nagysága kitünően rendezett mintagazdasága helyett.

— Bocsánatot kérek — ugymond — de nagyságod engem alkalmasint félreértetni méltóztatott.

— Oh nem uram. Kifejezései nem olyanok voltak, a miket félreérteni lehetett volna. Önnek a szomszéd uradalom szebb és jobb s rendezettebb, mint az én birtokom.

Ezer milliomszor bocsánatot kérek; de jól sejtettem hogy nagyságos asszonyom az én szavaimat félreértetni méltóztatott.

Oly kitünően rendezett gazdaság mellett, mint a minőt én nekem szerencsém volt körültekinteni — meg sem állhat olyan birtok, mint a szomszéd uradalom. Igazán szép gazdaság! pompás! nagyszerű!... Nem tudom eléggé áldani jó csillagomat, hogy idevezetett és hogy tanulmányom tárgyává tehettem mindent, a mi csak egy okszerű gazdaság fentartására szükséges.

E pillanatban Etelka kisasszony lépett a szobába s ez megmentette Klupacsek urat attól, hogy Cseleyné ő nagyságával szemben nem jött magával többször következtelenségbe.

— Reményem — kérdezte Etelka kisasszony — az én rózsáim szintén nem kerültek az ügyvéd urnak figyelmét?

Oh igen szépek!... azaz hogy tulajdonképen még nem is volt szerencsém láthatni.

— És nem is kíváncsi megtekinteni?...

— Szerfelett tudnék örülni, ha elmondhatnám rólok kedvező bírálatomat.

— No én megfogom mutatni, ha épen úgy akarja...

Cseleyné pedig nem akadályozta meg, hogy leánya és Klupacsek Mátyás együtt menjenek a kertbe és hogy együtt lehetnek annyi ideig, a mennyi elegendő arra, hogy egy házassulandó fiatal ember (no ez a kifejezés nem épen a principálisomra vonatkozik.) megkérje kezét választottjának, az pedig megajándékozta azzal, vagy pedig kosarat adjon neki.

Klupacsek ur udvarias ember akart lenni, felajánlotta karját Etelka kisasszonynak, mit az nem is utasított vissza.

Gyönyörű alélen kellett végig sétálni s nem lehet csodálkozni rajta, ha az a kellemes hárs- és olajfavrág-illat, az a jó hűs levegő — no meg aztán az a hevesen zakatoló kis szív olyan édes ábrándokba ringatták Klupacsek ur esztét.

— Higyje meg kedves kisasszony — szólott azután nem tudva uralkodni lángra lobbant szenvedélyén — olyan boldog tudnék lenni ha...

Cseley Etelka szánalommal nézett a tekintetre, a melyik ép e pillanatban az ő kedves arcán csüngött.

Klupacsek ur azután nem szólott többet, hanem várta, hogy mit fog mondani Etelka kisasszony arra a „ha” szócskára.

Az pedig nem szólt semmit s a mit később mondott: az se volt összefüggésben azzal, a mit ő szeretett volna hallani...

— Ezek az én rózsáim — szólott Cseley Etelka kivonva kezét Klupacsek ur karjából.

— Szépek, igazán szépek; de higgye meg kedves kisasszony, hogy kegyed legszebb minden virágai között.

— És az a szép lány még most sem szólt semmit. Sokkal ártatlanabb volt, mintsem hogy hízogó nyilatkozatokra ingerelje udvarlóját és sokkal szerényebb annál, mintsem hogy egy porszemnyi hiuságot elárult volna.

Klupacsek ur nehéz sóhajtása bizonyosságot tett rendkívüli állapotáról, s az az óriási ügytelenség, a melyet különben csaknem minden cselekménye elárult: biztos előhírnöke volt annak, hogy valami nagyon fontos dolgot akar mondani.

Egy rózsát szakított le s azzal odalépett Etelka kisasszonyhoz.

— Kedves kisasszony!...

...Nem szólhatott többet.

Cseley Gáborné jött karöltve egy csinos fiatal emberrel.

Etelka kisasszony arcát pedig hajnalpir futotta át.

— Klupacsek Mátyás ügyvéd és bihar-megyei földbirtokos! — Hevesy Lajos uradalmi tiszt Etelka leányom jegyese!... — szólott Cseleyné az idegeneket egymásnak bemutatva.

— Már régebben ismerem az ügyvéd urat — válaszolt Hevesy Lajos — örülve a szerencsének.

Klupacsek ur pedig végig húzta orrán a mutató ujját s engedelmet kért, hogy hirtelen rosszullete miatt kénytelen azonnal eltávozni.

El is ment... még pedig úgy, hogy ostorral se lehetett volna jobban elhajtani.

... Ettől a perctől kezdve aztán Klupacsek Mátyás élete nem ért egy pipa dohányt.

Erős búskomorság vett rajta erőt s talán ennek lehet tulajdonítani azt a balga

foglaljanak helyet, kik szakismertük, képzettségük s befolyásuk által képesítve lesznek hazánk állapotán segíteni, kik eléggé képzettek, mind gyakorlati, mind elméleti ismereteik által arra, hogy üdvös törvényeket hozzanak. E kérdés többé nem pusztán politikai, hanem társadalmi is. Súlyosan éreztük épen a társadalmi téren, a társas élet körében a jó törvények hiányát s keserűen kellett meggyőződni, hogy országgyűléseinken sokszor hiányzott egy vagy más tekintetben főleg a practicus élet embere; sokszor nem volt ott némely kérdésekben szakember, mi mindenesetre nagy hiány egy ily törvényhozó testületre nézve.

E hiányon segítenünk kell s lehet is; itt van az alkalom, hogy a multak hibáit orvosoljuk s a hiányokat a mennyire lehet pótoljuk.

A közel mult és jelen években is, mint tapasztalásból tudjuk, a képviselői állás, mely pedig mondhatni a legszebb s legtisztelre méltóbbak közé tartozott eddig, sokat, nagyon sokat veszített nimbusából. Hajdanta országos kapacitások iparkodtak elnyerni s méltólag betölteni, most, nagyon szomorú dolog, ellenkezőt kell tapasztalunk.

Nagyon sok azok száma, kik minden készület nélkül, majdnem minden szakismeret hiányában merésznek fellépni e tisztas állás elfoglalására: sokszor elbuktatva teljes képzettségű szakembereket. — Nagyon sok viszont azon kerületek száma is, melyek nem figyelve ismeretre, nem törődve képzettségre, személyes befolyások által vezetetté választják minden tekintetben e díszes állásra nem méltó képviselőjüket. Az eredményét ennek azután, ki nyomorogja meg más, mint az ország s azon szerencsétlen választó, ki tudja ég, mi által elvakítva, választja a képviselőt, minden megfontolás nélkül.

Fontos kérdés tehát az, különösen a mai szomorú körülmények közt, hogy milyen embert választunk követnek!

Nem levén politikai lap, a politikai térre nem lépünk, de még azokhoz sem tartozunk, kik pusztán politikai indokok miatt a képességet feláldozzák.

A jövő országgyűlésen, habár a belügyek elintézése képezi a főtér, mégis mindenek felett szakemberekre lesz szükségünk, kiknek eddig hiányát szomorúan észleltük.

Válaszszunk tehát munkás szakembereket, válaszszunk képzetett, oly ismeretekkel bíró egyeket, kik ismereteiket a hazajárára a törvényhozás terén üdvösen fel tudják használni.

Az egyéni érdek s személyes befolyást mellőzzük, mindenek felett felelőse-

zük az egy vagy más téreni képzettséget. — Nem tekintünk e tekintetben politikai pártokra, mert a képesítvények első kellek, hogy legyen a képviselőnek, miután az ezen állás betöltésére képesítés hiánya káros a közügyekre, káros a nagy közönségre s azon pártokra melyhez tartozik nemcsak káros, de szégyen is.

A társadalmi s anyagi érdekekre kiható e fontos esemény — a követválasztás küszöbén tehát ajánljuk a választó közönség figyelmébe, hogy mielőtt szavazatukat a választási urnába teszik, jól megfontolják, hogy az alkotmányos jogok legfontosabbikat cselekszik s ha kárt tesznek vele a hazának, maguknak is tesznek kárt s ha hasznosat cselekszenek ezáltal, maguknak is hasznót tesznek.

A cigányokról.

— Liszt, Post, Borrow, Grellmann nyomán. —

V.

A cigányok, kik a föld minden kényeréből izleltek, egykor hosszú, igen hosszú vándorlás után eljövének kifeszíteni sátraikat azon síkodon, hol a magyarok telepedtek le. Midőn ezeket közéjük látták jönni, valószínűleg nem érezték irántok oly élénk idegenséget mint mások, nem gyakoroltak oly kegyetlen nyomást nomád vendégeikre, kiknek féktelen előszeretete a korlátlan szabadság iránt természetesen nem tűnt fel előttük teljesen megfoghatatlannak, éppen nem támadó természetűeknek tartván őket, békén és háborítlanul hagyták ezen örökké uton levő törzseket, s ezek kevésbé látván magukat nyomasztva faggató rendszabályok által itt, mint másutt, ha le sem is telepedtek, de megállapodtak ezen kevésbé elleneség égalj alatt. Bár minden törvény, minden akár teokratiai, akár igazgatási kormányelv ellen mindig lázongók; bárha minden szokásnak, az érdekek minden társakozásának ellenszegülőik valának, mégis soha rozszakarói, de sőt barátjai valának azon nemzetnek, melynek vallási vakbuzgósága, belintézményei s társadalmi hűségai nem menének annyira, hogy létüket adományait, nyugodt élvezeteit tetszés szerint elvitázzák. Minthogy semmi rossz nem elegendett vándorlásaik titkába, sem életmódjukat nem háborgatá s minthogy senkinek sem volt kifogása az ellen, hogy a más emberekkel való közlekedésből magukat kivonták, sok ideig sem szükségét, sem óhaját nem érezték elhagyni ezen vidéket, hol semmi még elfoglalt helyét sem vitázták el tőlük. — A rommyk (cigányok) ellenkezőleg visszatartva érezték magukat egy gazdag s egyszerű szelid természet ölen, mely igaz meg van fosztva a sarkóvi vidékek és forró-övi szélességek sajátos végtelen jellemétől, de ez által föl van egyszerűsödött mentve a le- és elnyomó egyformaságtól, a tél vagy nyár hosszadalmasságától, mely kinjait megörökíteni látszik. Ok ezen égalj alatt feltalálták a napfényt s az érzések azon változatosságait, mely után ők oly buzgóan törekcsenek; s melyet itt a kemény, de pompás

telek, forró és menydörgő nyarak rövid, de ragyogó tartama, elválasztva egymástól a nyájás tavasz s a méltóságos ős által — idéz elő.

Kedvük szerint gyakorolták itt vakmerőségeiket s edzették testi alkotásukat a hó évszak alatt, hogy aztán csakhamar reá a junius világozását és melegét szívhaszák magukba. Néha voltak szomorú kódos és esős napjaik; de minthogy a természet minden adományai között kiváltkép a rögtön változatok látmányát, melyeket az keletkezett, ennélfogva jól érezték magukat ezen ég alatt, hol a természetet oly számos alakban bámulhatni.

Láttak itt nagy síkságokat, folyókat, nagy erdőket, pusztaságokat hegyeket, halomokat, nyájakat, vad menhelyeket, népes városokat, hős és végtelenül jó népet! oly meglepődtek valának a nyugalomban, bár nyomorultan, a békében bár minden fölsleg nélkül, a legszükségesebbre szorítva élhetni, hogy kedvet lelnek oly kis keresetet gondolni ki, mely ártatlanabb, mint jósmesterségük mesélgetései és a löcsiszárság hazudozásai s gyönyörködtetni azokat, kiknek bőkezűsége följosítja őket, kitalálni módokat, hogy az elgyöngyüléstől meg ne halljanak, a nélkül, hogy folyvást koldulnának, csalnának, lopnának.

Meghatott s minden iránt, mit neki igazat és szépet a művészet magasztos nyelvéen elmondhattak, érdekeny közönséget látván maguk előtt, önként folyamodtak az eszközhöz, hogy önmagukat gyönyörködtessék és hallgatóikat azon ékesen szóló rythmusok által, melyek örömeiket és alagyáikat festék. A tetszés, saját érzelmeiknek viszhangját s mintegy visszaverését küldvén el neki, ösztönözé őket még válogatottabb módon fejezni ki azokat, ugy képzelték maguk elő, mint azt a művészek tenni kell, hogy megítélje, vajjon a forma összhangzik-e érzelmével, s pontosan azt válassza ki, mely érzelmét legjobban fejezi ki. — Minél többet énekeltek, annál jobban énekeltek; minél inkább érezték magukat szeretve fölfojva, megértve és ünneplve, — annál jobban akartak és tudtak is zenélni.

A cigány a maga rest és társaságtalan lételeben (mert, ha közönségben él is, még nem él társaságban) mindig sokkal jobban van önmagával eltelve, minthogy képes lett volna magát másnak érzelmével azonosítani, ő képes a magát, mint művészt kifejezni, de nem egy másét hallgató minőségben fölvenni. Teljes lételeben vakon engedelmeskedvén megfontolatlan ösztönének, oly kiválólag önöné lett lénye, hogy nem képes magát másba áthelyezni, még csak annak fölfojgása végett sem, a mi benyomásai kifejezésében az övéivel határozottan azonos található.

A cigány tehát mint közönség, nem elégti ki a cigányt. Rajta fölülálló hallgatókra van szükség, kik inkább képesek arról a mit hallottak, magoknak számot adni, hogy midőn ő érzelmet egy műformába megtestesíti, onnan villanyos visszahatást nyerjen, mely többnek előállítására ösztönözzé.

A magyarok voltak számukra ezen értelmes hallgatók, kik nélkül a művészetet csenevészet fenyegette volna. Ezek civilizációja az ő tekintetökben legkevésbé sem volt balga butító, tudatlan megalázó, ostoba kínzó; nem dicsekedett az előtök szigorú erkölcsi aggályokkal, s megengedvén ezen földél, születési helykimutatása és bármi utlevél nélküli virtuozoknak, hogy városról városra, vidékről-vidékre, lakásról-lakásra menjenek, mindenütt szívesen vevé fel őket, s nem zsongogató el tőlük ama nagyszerű jutalmakat, miket a bámuló csodálat az ő erőteljes kifejezésü költészetüknek készítet. Senki nem zárta el előtök ajtaját; a szalmakunyhók elfogadák s a paloták meghívták őket. A pesti conservatorium volt elnöke báró Prónay azt írja rólok, hogy népszerűségük a magyar parasztok közt oly nagy, hogy lakodalmak tekintélyességét a meghívott cigányok számától mérik. A zenekart tevő egyének nagyobb vagy kisebb mennyiségéhez szabják a lakodalmi fényűzést is.

Szívesen látták őket a korcsmai lakodalmaknál, s meghívták őket még a fejedelmek ünnepélyeihez is.

A magyarok tehát rokonszenves nézetökben érzellemmel s becsüléssel viseltettek művészetük iránt, s a cigányok nekik köszönik, hogy azt köztük első virágzásra hozták. (Folyt. köv.)

Az ipartársulatokról.

Azon tényezők közt, melyek alkotmányos államban a nyilvános életre kiváló befolyást gyakorolnak, alig létezik hatályosabb, mint az egyesülés, mely a közélet ébresztése és fejlesztése által azt nagy mértékben mozditja elő; de nem tagadhatjuk, hogy az ezen üdvös működéssel való visszaélés — származék az nem tudásból vagy mulasztásból — egyiránt veszélyeztetni nemcsak a czél elérését, de veszélyessé válhatik magára az államra nézve is.

Az egyesülés egyik nemének vetette meg alapját törvényhozó testületünk az 1872. évi VIII-ik törvényekkel, a mennyiben az

eddig fennállott czéh-rendszer beszüntetésével, az ipartársulatok alakulását rendelte meg. Nem czélem ez alkalommal ezen átalakulás előnyeit fejtegetni; elvitázhatlan, hogy a termelés, hitelnyitás, tökegyűjtés és segélyezés tekintetében az iparos erők egyesüléséből, különösen a kézműiparosokra mulhatatlanul sok előny hármlik; de sajnálattal tapasztalható, hogy a törvényhozó testületnek ezen újabb intézkedése nem termelte meg a gyümölcsöket, a melyeket annak alkotásakor remélt, és vajjon hol rejlik ennek oka? hol és mi az akadály?

Ezen akadályokat kívánom feltüntetni s egyuttal azon módot, a mely által azok elháríthatók lennének.

Ezen törvény végrehajtása a törvényhatóságokra van bízva. — Vajjon a törvényhatóságok hiányos eljárásán vagy tétlenségén mult a siker? Lássuk!

A törvényhatóság a ipartörvény életbe léptetése alkalmával, fölhitva a czéheket, hogy társuljanak és alapszabályaikat megerősítés végett terjeszszék be; ennek megtörténtével az alapszabályok a belügyminiszterium által jóváhagyva visszaadattak s annak alapján szervezését a társulat keresztül vitte.

Ez a végrehajtás módozata főbb vonásokban. De lássuk, minő akadályok merültek fel az egyes czéhek részéről.

A törvényhatóság meghagyásainak engedve — társultak; de nem úgy, a mint az ügy érdekében kívánatos lett volna; mert az egyes czéhek vonakodtak más külön ipart üző czéh-társulattal egyesülni; részint az üzlet iránti idegenkedésből, részint mert egyik czéh-társulatnak volt valami csekély vagyona, a mit a hozzátársulni kívánó czéh-társulattal megosztani vonakodott, vagy épen adósságai voltak s így más czéh-társulat fogadta kebelébe. Ennek következménye az lett, hogy egyesült legfeljebb két vagy három olyan czéh-társulat, a melynek egyenként sem volt semmi vagyonuk, a mely társulatnak pedig volt valami csekély activuma, az magára maradt.

Ily formán ment keresztül az egyesülés. Holott kívánatosabb lett volna — különösen — kisebb városokban a létezett 10—12 czéh-társulat két vagy három ipartársulattá alakult volna s nem — a mint az történt — 6 vagy 8 társulattá. Így minden társulatnak kisebb a létszáma, semhogy valaha sikert eredményezhetne.

Ezt orvosolni a törvényhatóság feladata; még pedig igyekezzenek odahatni, hogy a létező csekély számú ipartársulatoknak jelenlegi állásuk tarthatatlanságát felfejtve — ilyeket összesíteni igyekezzenek.

De a mellett más akadály is van, mi késlelteti vagy épen lehetetlenné teszi azt a czélt elérni, a mit a társulat alapszabályai-ban kitűzött.

A mint fennebb mondtam, — bárha nem valami nagy számban — a társulatok megalakultak; megválasztották a választmányi tagokat, a békéltető bizottságot, az elnököt, alelnököt, pénztárnokot, számvéető bizottságot, ügyészt és jegyzőt; s itt a társulat működése megszűnt, mert hiányzik az anyagi és szellemi erő.

A társulat vagyonhiánya miatt nem létesítheti alapszabályaiban kitűzött céljait s ez okból az iparosok nem érdeklődnek a társulat iránt s abba vagy be sem lépnek, vagy ha be is lépnek lassankint kimaradnak.

A választmány, mely hivatva van a közgyűlés elé, a társulat fejlesztése érdekében, előterjesztéseket tenni, nem képes feladatának megfelelni. — Ilyen körülmények között nem várható egyéb, mint a társulatok felbomlása.

S most azt kérdem, nem válhatik ez vesztélyére az államnak?

Ezen segíteni, a kormány hatásköréhez tartozik.

Anyagi erőre egyelőre ugy kaphat a társulat, ha minél számosabb tagjai lesznek; de az 1872-ik évi ipartörvény értelmében, nem kötelesek az egyes iparosok valamely társulat tagjai lenni; így a legtöbb iparos, miután a társulattal szemben fizetési kötelezettségei is lennének, vonakodik belépni. Tételessé tehát köteletségévé minden iparosnak, hogy valamely társulatnak tagja legyen, akkor a társulatok létszáma szaporodni fog, a tagsági díjak a társulat vagyonát emelni és biztosítani fogják, s így képesek lesznek a társulatok lassankint alapszabályaikban kitűzött céljaikat létesíteni, képesek lesznek a tanoncok szellemi kiképzetéséről gondoskodni s így legalább jövőre biztosítva lesz ipartársulatoknál a szellemi erő is.

A belügyminiszteriumnak — nézetem szerint — feladata lenne az összes törvényhatóságoktól kimutatást kívánni az összes ipartársulatok megalakulásáról, de egyszerűsége kötelezhető lennének a törvényhatóságok az átalakulásoknál észlelt akadályokat felfejteni s azokról valamint a működő ipartársulatok életképességéről véleményes jelentést kívánni. Így alkalom leendő a kormány-nak meggyőződni arról, hogy az 1872. évi VIII. cz. alapján életbe lépett ipartársulatok — leginkább kisebb városokban — jelenlegi állapotjukban fenn nem tarthatók.

Tör
A szé
Györg
S
és társ
T
és társ
augusz
lasztás
maga
rosház
kapuja
vezetl
Gebha
helyett
körül
polgár
e szer
alakitt
det ill
jegyzé
ható s
mely
belvár
rület,
városi
let, ve
Hogy
gyen
jelek
lasztó
zoló-j
bezáro
pedig
ködö
Zich
beszá
a vár
több
határa
város
már n
kiser
denek
mond
szágg
igen
közt
Végre
ugy
tart
s ág
detés
selői
család
kiser
rövid
mát j
enged
vissza
kijele
nem f
ban i
elfoga
Fejér
éljene
kóczy
Imre
az al
tamár
ur in
jérvá
szépe
gári
leány
óra f
hogy
A né
sorsjá
ki, a
tak.
gos v
javár
ispán
lált
ur S
pedi
gyar
Gyö
érme
adom
völdé
vetke
4 es,
Pisztó
4 es
történ
vény
vári
ges
földm

Törvényszéki csarnok.

A székesfejvári e. f. kir. törvényszéknél tartandó bűnügyi végtárgyalások.

Julius 18-án.

Tolvajlás és örgazdasággal vádolt Kis György és társai elleni bűnügy.

Julius 20-án.

Súlyos testi sértéssel Csonka Janos és társai elleni bűnügy.

Tolvajlással vádolt Gelencsér János és társai elleni bűnügy.

Hireink.

— A képviselőválasztás városunkban augusztus hó 12-én fog megtörténni. A választás reggel 8 órakor veendi kezdetét, maga a választási cselekmény pedig a város-ház előtti téren illetőleg a városházának kapuja alatt fog megejtetni. A választást vezetik: Szűts Sándor, elnök; helyettese: Gebhardt Ignác; Juraszék Ferencz, jegyző; helyettese: Lőrincz Károly. Tekintettel azon körülményre, hogy a helybeli választóképes polgárok száma csak 1253 személyre terjed, e szerint egy szavazatszedő küldöttség fog alakítani; a mi pedig a szavazási sorrendet illeti, az a választóképes polgárok névjegyzékének alapján, vagyis az abban látható sorrendben határozatlik eszközölni, mely szerint szavazásra bocsájtatik: 1-ör a belvárosi kerület, 2-ör a palotavárosi kerület, 3-ör a tóvárosi kerület, 4-er a vízi-városi kerület, 5-ör a felsővárosi I. kerület, végre 6-ör a felsővárosi II. kerület. — Hogy a választási cselekmény könyvitve legyen a választók ugyanossággal igazoló-jelek fognak kiadatik, figyelmeztetjük a választóképes polgárokat, miszerint ezen igazoló-jegyeket f. é. augusztus hó 9-től kezdve bezárólag 11-ig s naponként e. e. 8 óráig pedig 5 óráig a városház nagytermében működő bizottmánytól átvehetik.

— Követválasztási mozgalom. Gróf Zichy Nándor városunk volt képviselője beszámoló beszédét vasárnap délelőtt tartotta a városház udvarán. Volt képviselőnk elejbe több tagu küldöttség ment, mely a város határában fogadta s ezek által kísérvé jött városunkba egész a városházig. Az udvaron már nagyszámu közönség várta s éljenekül kísérvé kezdte meg beszédjét, melyben mindenekelőtt a benne helyezett bizalomért mondott köszönetet. Megemlékezett az országgyűlés munkálatairól, jelezte, hogy több igen fontos kérdésben a kormányval szemközt foglalt álláspontot s az ellen szavazott. Végre kijelenté, hogy valamint eddig ugy ezentul is ellenzéki leend, fenntartva mindenkor egyéni önállóságot és függetlenséget. Végre a küldetés megköszönve kijelenti, hogy képviselői küldetését nem fogad el, hanem csendes családi körébe öhajjt vonulni. Az éljenekkel kísért beszéd után Say Rudolf választott röviden s felkérte, hogy a választók bizalmát jövőre nézve is fogadja el és pártjának engedve a képviselői megbizatóstól ne lépjen vissza. Gróf Zichy Nándor ekkor ismét kijelenté, hogy a megbizatóst megköszönve nem öhajjt fellépni. Say Rudolf által azonban ismétölleg felszólítottván a megbizatóst elfogadta; mire a jelen volt választók által Fejérvár város képviselő jelöltjeül élénk éljenek közt kikiáltott. A közönség a Rákóczy induló hangjai mellett szétszólt.

— Megyénk alispánja báró Miske Imre ur szabadságra távozott s helyette az alispáni teendőket a szabadság időtartamára jelenleg Bóné Géza megyei főjegyző ur intézi.

— Nyári táncmultság. A székesfejvári kath. legény-egylet mult szombaton szepen sikerült mulatságot rendezett a polgári lövölde helyiségében, melyen sok szép leány is részt vett. — A vendégek esti 8 óra felé kezdtek seregleni s oly tömegesen, hogy a tágas helyiség csakhamar megtelt. A négyeseket mintegy 40 pár táncolta. A sorsjáték alkalmánál 29 nyereszám huztatott ki, a nyereszám tárgyak igen csinosak voltak. A tánc folytonos jó kedv mellett világos viradig tartott.

— A fejmegyei és városi régiségárjává Szögyény-Marich László főispán ur ö excellentiája I régi, Csurgóny vártól kulcsot; Balogh Ferencz ügyvéd ur Szilágyi Márton által kiadott „Cziropedia“ címü művet, mely 1789-ben magyar nyelven megjelent; ugy Heissler György ö váli gyógyszerész ur I drb. régi érmet adományoztak. Fogadják e becses adományukért az egylet köszönetét. A tiltár.

— Löverseny. Vasárnap a helybeli lövöldében tartott czéllövészet eredménye következé: Fegyverrel löttek Brandt Gyula 4 es, Csapó István 4-es, Mészáros Pál 3-as. Pisztollyal: Mészáros Pál szeg, Brandt Gy. 4 es Hegyi János 4 es. Összesen 360 lövés történt.

— Székesfejvár szab. kir. város törvényhatósága területén alakult székesfejvári bognár, esztergályos, kaskötő és nyerges egyesült ipartársulat alapsabályai, a földmívelés-, ipar- is kereskedelemügyi m.

kir. miniszterium által, a törvényes bemutatási záradékkal ellátattak.

— Választási mozgalom. A Zichy-párt vasárnap délután 5 órakor népes gyűlést tartott a „magyar király“ vendéglő emeleti nagytermében. Négyszáz körül lehetnek a résztvevők, kik közfelkiáltással elnökké a mult értekezlet határozatához képest Say Rudolf urat választották. Say Rudolf elfoglalván az elnöki széket üdvözölte a pártot, aztán előadta, hogy azon aggodalmaknak vége szakadt, melyeket egy héttel ezelőtt kifejtett, mert Székesfejvár város megnyerte ismét gróf Zichy Nándort követjelöltnek, ki kijelentette, hogy a kormány-nak magatartásával és viselt dolgaival megelégedve nincs és határozottan ellenzéki pártot tartozik. Elnök továbbá kifejté az összejövetel célját, mely az, hogy a választók azon része, mely ellenzéki állást foglal el, párttá alakul. Nem vette ugyan jelét annak, hogy ellenjelöltet léptetnek fel a városban, de miután ez megtörténhetik, ezen eshetőséget szem előtt kell tartani és ha a párt azt öhajjtja, hogy a kitűzött zászlók diadalmasan lengjenek és hogy e képviselőjelöltet ismét, mint megválasztott képviselőt üdvözölhesse, okvetlen szükséges, — hogy a párt szervezkedjék. A párt megalakult, elnökké újra felkiáltással egyhangulag Say Rudolf ur választott meg; aztán megválasztattak a központi választmány, illetve igazgató tanács tagjai és választókérületekként a bizalmi férfiak, kiknek felügyelete alatt állanak majd az egyes kerületek. Az igazgató tanácsba beválasztattak: Id. Námesy Ferencz, Neumann Armin, Tölényi Antal, Dwelly Rudolf, Vértessy József, Venosz Imre, Pellet Ödön, Felmayer Ist. Pick Ignác, Gerlach Benjamin, Lőrincz Károly, Rainiss Mátyás, Lángér János, Flatt Agoston, Gremsperger István, Boross Imre, Forster György, Wertheim Salomon és Dieterich Szilárd. — A másfél óráig tartott értekezlet azután jelöltje nevének éljenzése közben szétszólt.

† Halálozás. Farkas Antal, volt nagyherceki uradalmi kasznár, f. hó 15-én reggel szélhűdés következtében elhunyt. — Özvegvet és hét kis árvát hagyott maga után. Béke poraira.

— Eljegyzés. Nedeczky Miklós ur Esztergomban városunk szülöttjét Holényi Mariska kisasszonyt a napokban jegyezte el.

— A „holt idény“ városunkban is bekövetkezett közönségünk egy része fürdőbe, más része falura távozott. Nálunk valóságos csendélet van, még a követválasztási mozmozgalom sem tudnak élénkséget előidézni.

— Ügyvédi kamarából. Marossi Kálmán ügyvéd Sziget-Szent-Miklósról, Freud Mór Soponyba költözvén, a helybeli ügyvédek sorából kitörültek; viszont Barcza Kálmán veszprémi ügyvéd felvétellett.

— A bodajki választó-kerületben — mint hiteles értesítést nyertünk — ifj. gróf Károlyi István nem lép fel követjelöltül, — ugyalszik ifj. Szögyény M. László a kerület eddigi képviselője, egyhangulag megválasztatik.

— Városunk s megyénk közszereketben álló derék főispánja Szögyény-M. László ur a fejmegyei és városi történelmi s régészeti-egylet elnöke, nemcsak folytonos adományaival gyarapítja ez egylet régiségárját, de igéretet tett, hogy az akademia azon kiadványaival, melyek történelmi s régészeti érdekűek ezen egylet könyvtárát fogja megajándékozni. Nemes és valóban dicsejétre méltó ajánlat, melyért méltán kiérdemli a törekvő fiatal egylet halálját.

— Törvényszéki hírek. A vádlottak padján folyó hó 15-én Lieber Erzsébet ült, ki folyó év tavaszán gazdájától Tóth Antal urtól több rendbeli, mintegy 108 fr. értékü ruhaneműt és készpénzt tolvajolt el. A tárgyalás folyamán vádolt tettét ugyan tagadta, de csattanós bizonyítékok szóltak ellene, miért is a törvényszék által a tolvajlás büntetésében bűnösnek kimondotta és ezért 6 havi börtönbüntetésre ítélt.

— Több választó polgár a jelenlegi követjelölt ellen szándékozik ellenjelöltet felléptetni; többen, mint értesültünk, ifju Szögyény László urat akarják megkérni, hogy a jelöltséget városunkban fogadjja el.

— Az ebűh elleni övintezkedések. A nyári forró napok beálltával a városi kapitányság falragaszok utján figyelmezteti a közönséget, miszerint az ezen évszakban gyakran előforduló ebűh ellen legcélszerűbb övszer az ebek tisztántartása, rendes élelmezése, azoknak rothadt hus, vér, zsír, meleg kenyér és forró ételetöl való megóvása, ugy a kutyákon észlelt legkisebb változás és kórjelnek a városi állatorvosnál való azonnal bejelentése. Minthogy pedig a leg-gondosabb felügyelet mellett is fordulnak elő vesztéségi esetek és a biztonság leginkább csavargó gazdátlán ebek által veszélyeztetik, ez okból nappal az utcán csavargó és nyakkötővel el nem látott kutyáknak a városi gyeppester általi elfogatása, kiirtása, valamint az éjjeli időben felügyelet nélkül házon kívül csavargó kutyáknak kivétel nélküli összefogatása rendőrhatalósággal elrendeltetett.

— Ö Felsége a soósmezei vízkárosultak részére 300 frtot ajándékozott.

— Nehai Rosty Zsigmond ur jeles könyvtára, mint értesültünk, a boldogult családjánál van, valóban nagy szolgálatot tenne a Rosty-család megyénk multjának, ha Rosty Zsigmond szép könyvgyűjteményét s okmányait a fejmegyei s városi történelmi s régészeti-egyletnek ajándékozna. — Városunk s megyénk történelmére vonatkozó sok becses anyag van itt, melyek megérmélnék, ha napfényre kerülének.

— A magyarországi oláhok is mozognak s nagy értekezletet hívtak össze július 20-ára Szebenbe, hogy a képviselő-választásoknál foglalandó pártállásra nézve értekezzenek. Ideje már, hogy ezek is kiábránduljanak a Nagy-Romania ideájából, — a muszka már ugys kezdő a határokat megszabni, ha így megy tovább, lassankint nemcsak a nagy nem lesz, de a kicsi is kancsuka alá kerül.

— A kölcsönös népsegélyző-egylet a következő felhívást bocsátotta ki: A székesfejvári kölcsönös népsegélyző-egylet választmánya az alapszabályok 5-ik §-a értelmében egy új, hat évre terjedő évtársulat alakítására megtette intézkedéseit. Ezen f. 1878-ik évi augusztus hó 4-én kezdetét veendő kilenczedik évtársulatba hetenkint tíz krajczáros betétkekel belépni öhajjtóknak alöljegyzett tudomására hozza: hogy az intézet helyiségében (uri-utca 20. szám, földszint balkézre) bekebelezés végett délelőtti órákban a jelentkezés a mai naptól elfogadtatik. Az egyleti elnökség.

— Városunk területén a szarvasmarhák között kiütött a máj és körömfájás. A legközelebb tartott orvosrendőri vizsgálat alkalmával 22 íly eset merült fel. Sárpen-telén a szarvasmarhák között a lépfene uralkodik.

— A követválasztási mozgalom országsszerte megindultak, a főváros majd minden kerületében van eljelelt. A kormányellenes ellenzék erőteljesen dolgozik s a kormány sikere a választásoknál kétséges.

— A székesfejvári kereskedelmi bank pénztári forgalma 1878. június 1-től 30-ig. Bevétele: pénzkészlet 6052.88, betétek folyó számlára, könyvecské- és levelekre 125842.23, bankváltók 64429.90, hitelegyleti váltók 18278.30, előlegek 2437. —, jelzálogkölcsönök 91. —, 87, értékpapírok 1032.10, ezüstpénzek 245.89, aranypénzek 2455.68, kamatok: bankváltók után 1402.91, hitelegyleti váltók után 536.01, előlegek után 187.35, jelzálogkölcsönök után 10.13, általános kamatszámra 198.12, jutalékok 14.91, bélyegilletékek 7.95, külföldi váltók 1410.90, részvény átcserelesi számla 1.20, összesen 224635.33. Kiadás: kivétel folyó számlára, könyveské- és levelekre 131847.46, bankváltók 58785.77, hitelegyleti váltók 18834.26, előlegek 3255. —, szelvények 3051.97, értékpapírok 2086.78, ezüstpénzek 839.61, aranypénzek 452.84, kamatok 443.23, költségek 115. —, fizetések 316.67, külföldi váltók 661. —, osztalékok 60. —, pénzkészlet 3885 74, összesen 224635.33.

— Baleset. A mult heti katonai lövés-gyakorlatok alkalmával egy gyalogezredbeli kapitány lova a lövészeköl megijedve félre ugrott, s elesett. A kapitány az esés közben súlyosan megsérült s lába is kifiazamadott.

— Alkalom szüli a tolvajlást. Máhlik János közigaztató illetőségű csereslegény a napokban a vaspályai indóláz tetejét tartozta, midön észrevette, hogy a tetőröl — ha a tetőzet ablakait beveri — könnyen a szobába hatolhat; ezen kedvező alkalmat fel is használta, leereszkedett a szakácsné szobájába, onnét annak 25 frt. értékü ékszerét ellopta és azokat kedvesének ajándékozta, ki annyira megörült a kapott prezentnek, hogy azonnal az aranyműveshez ment megbecsültetni értéküket; a Nemesis azonban épen azon pillanatban vezette a károsult szakácsné is az aranyműveshez s így került napfényre a tolvajlás. A tettes hüire került.

— Eltűnt honvédköponyegek. Az itteni honvédzászlóalj ruhatárából egy idő óta több új köponyeg párolgott el, mig végre rájöttek, hogy azokat bizonyos Knapék Fer. honvéd tolvajolta el, ki aztán jó olesó árak mellett tuladott a lopott portékán. Knapékat ezért „stockház“-ba vitték.

— Egy magnás család nyomorban. A mult éjjel felkeltőre egy a városligeti füvön megtelepült család tartóztatott le lakáshány miatt. A szerencsétlen férfi, kit a szerencse kereké ilyen nagyon aláödort, egy erdélyi, kolozsvári születésü ötven éves báró. Nejevel és négy gyermekével együtt bekisérte a rendő r a hatvani-utcai rendőrpüléthe, hol azonban reggel visszanyerték gondterhes szabadságukat.

— Katonadolgok. Hétfőn a katonai lövöldénél honvéd czéllövők egy arra takaródó földmivesnek egyik lovát lelőtték. — Vizsgálat folyik arról, valjon szándékosan, vagy vétkes vigyázatlanságból lötték-e le a lovat? — A sóstónál vasárnap több részeg katoná megámadott egy parasztleányt, kit kegyetlenül elverték és megszurkáltak. A legény súlyos sérüléseket szenvedett. — Pallag helybeli kerttulajdonos vasárnap este észrevette, hogy egy pár garázda katoná

félíg érett gyümölcsseit szedegeti le a fákról; azért lement a kertbe és felszólította a vitézeket, hogy ne bántás az a mi nem az övék; a katonák oldalfelegyverrel feleltek, Pallagot vitézül (?) elverték. — Ha a katonáknak a szolgálaton kívüli fegyverviseles még sokáig meg lesz engedve, akkor a hazai lapok kénytelenek lesznek egy külön rovatot vezetni a katonák által békés polgárokon elkövetett garázdálkodásokról.

— A nők előnye a férfiak felett. Haller szerint, hogy tovább képesek kiállani az éhséget; Plutarch azt állítja, hogy nehezebben részegednek meg; Unger azt tartja: tovább élnek s ritkán kopaszodnak; la Part azt tartja, hogy ritkábban kapják meg a tengeri betegséget s az nem is gyötri őket annyira; Aristoteles meg volt győződve, hogy vadak által csak nagyon kivételesen támadtatnak meg, t. i. oroszánok által, — mert másnemű megtámadásokat nem kerülhetnek ki. azután meg nem is kerülük.

— Egy suszterlegénynek nagyon ragadós a keze, talán azért, mert folytonosan csirizzel dolgozik; csakhogy kezéhez nemcsak a fleklik ragadnak, hanem olyasféle tárgyak is, a mik egyáltalában nem sorozhatók a czipésmesterség kellékei közé. Így többek között odaragadt műhelyes pajtásának ezüst zsebbőrája is láncozstul, a mit aztán bevágott a zálogházba. A károsult ke-reste mindenütt, még a zálogházban is, ott aztán megtalálta. A ragadóskezű suszterlegény elzaratott.

— Erdekes régi pénz. Nemrég egy oly régi pénzt küldtek a nemzeti muzeumnak, mely egy szakferiu szerint Kr. e. mintegy 100 évvel volt forgalomban. Egyik lapján női kép „Pietas“ felirattal, a másik lapon a pénzverő „M. Herenius“ neve s alatta egy meztelen ifju, ki balvállán egy öreg ferfit czipel. Ennek a képek azt a magyarázatot adják, hogy Cataneában az Aetna kitörése alkalmával az atyát mentő ifjat ábrázolja.

— Az enyingi választókerületben Csapó Kálmán jeles képzettségű volt veszprémegei főjegyzőt s városunk történetíróját léptetik fel képviselőnek, — mint mondják megválasztatása bizonyos. — Az ellenzék programját valja.

— Keleti kérdés a korcsmában. Két helybeli cserepes-mester: Szilágyi Antal és Rezi József egyik külvárosi csapszékben a keleti kérdés felett összeszólalkoztak s az általuk a korcsmában tett közös hadi költséget, az elfogyasztott két liter bor árát 50 krajczárt, megfizetni vonakodván, annyira belejötték a tetleges csatározásba, hogy az egyik kalapácsával társának ugy a füle mögé csapott, mi által ez hallását teljesen elvesztette, a másik pedig a malter-keverővel oly erősen csapott ellenfele karjára, hogy a kar azonnal kettő törött.

— Vasárnap délután óta a bekövetkezendő választási mozgalomak jelvényei mutatkoznak; a Zichy-párt buzakalásos zöld kokárdja sok kalap mellett diszeleg, de a városban sok zászlót is volt alkalmunk látni, melyek Zichy Nándor gróf volt képviselő nevé viselik.

— Siófokon városunkból igen nagy számmal vannak fűrődövendégek. Fűréden is eddig már a kimutatás szerint 63 rendes fűrődövendég volt megyénk s városunkból. A fejmegyei fűrődökből még eddig tudósítást nem kaptunk.

— Öngyilkossági kísérletet követett el S. András fiatal földműves, ki egy öblös karabéllal akarta magát föbeölni, de szándékában, mielőtt azt kivihette volna megakadályoztatott. Azonnal felügyelet alá helyezték.

— Veszett eb kóborolt ismét a vízi-városban. Bernát mészárosnak kutyája veszett meg, de mielőtt valakit megmart volna, agyonlövetett. A rendőrhatalóság szigoru intézkedést tett a netán bekövetkező szerezéselleneségek meggátolására. Így hétfőtől kezdve a peczér éjjelenként összefogdosza a kóbor ebeket. Bizon nem ártana az eb-vadászatot nappalra is kiterjeszteni, mert annyi itt nálunk a kóbor eb, hogy nem lehet csodálni, ha ily jelenségek merülnek fel.

— Vihar mindenütt. Az orozai uradalomhoz tartozó gyánthi pusztán az e hó 8-án dühöngő vihar egy birkaaklot — melyben 500 anyabirka volt — összedöntött. — A toth-keszű gazdaságban s Némediben a gabonát és szőlőket tönkre verte a jég, a kész kepekét pedig elhordta a szél.

— Hangulat a katonaságnál. A Mollinári ezredet újra felkészítették; de előbb Drégely ezredes hatalmas magyar beszédet tartott a legénységhez, hangoztatván a magyar király nevé, mit dörgő „éljen“ követett; hanem mikor az esküformában azt kellett mondani — bármely ellenség ellen — mindegyik vitéz megborzadt, hallgatás állott be s gépszerűleg csak néhány ajak dadogta e szökat talán azért, mert nem tudta mit jelentenek e szavak.

— Tisza Kálmán nagy ünnepegyességgel vonult be többek kíséretében Debreczenbe, hogy ott választóinak beszámoljon, fényesen fogadták s fákljazs-zenét is adtak neki. De nincs öröm öröm nélkül. A polgárság az ellenzéki jelöltnek nevé éltette, a diadalkapuig vonult. Azt éljenek és tapsok között szétrombolva eloszlott.

Talált karperec. A kath. Legényegylet táncmulatsága alkalmával egy karperec találtatott; a tulajdonos kellő igazolás után átveheti az egyleti helyiségben.

A berlini békeokmány 26. cikke azt mondja, hogy Bosznia és Hercegovina tartományokat Ausztria-Magyarország megszállja és igazgatja. Novi-Bazar kerületben meghagyatik a török kormányzat, de Auszriának joga van mindenütt tartani helyőrséget.

A spanyol király oly mélyen fájlalja fiatal neje halálát. Folyvást a „Mercedes“ nevet hangoztatja, könyez és egészen elvonnul. Nem használ semmi vigasztalás, mert kire sem hallgat. Az országgyűei iránt is érzéketlen, bármit adnak is eléje, hidegen nézi s hirtelen újra elfogja a zokogás. Híre jár, hogy ha nem is végkép, de egy időre visszavonul az uralkodástól.

A congressusnak vége, a hatalmak küldöttéi az okmányt, mely 7 példányban állították ki, aláírták. Az okmány 64 cikkelyből áll. A békét ugyan papíron megcsinálták, nagyon kételkedünk azon, hogy az a praktikus életben is az maradjon. Valószínű, hogy a békeokmány fogja alapját képezni egy kitörendő világ háborúnak. — Andrassy azután büszke lehet összefabrikált békéjére.

A török felhivatalos lapok kedvezen ítélik meg az Anglia s Törökország közt kötött véd- és dacszövetséget és egy Ausztria-Magyarországgal kötendő hasonló egyezmény eszméje mellett buzgólnak európai Törökországot illetőleg. — Cyprus szigetén már angol katonák vannak.

Andrassy Gyula gróf, külügyminis-ter a berlini congressusról szerencsésen megérkezett, hogy méltó jutalmát vegye azért, mivel Muszkaország győzelmét teljesen ki-segítette.

Öngyilkosság. Sopronból írják: Rafinszky adópénztárnok nem régi lakosa volt Sopronnak. Tiszteben hűen és pontosan jár el, de a ki csak érintkezésbe jött vele, nem egy különös visszatetsző vonást talált a beteges sápadt férfi arcán és magaviseletében. A szegény embernek lelki nyugalma volt megzavarva. Egyik alatta való tisztviselőt, Mollináryt, annyira üldözték, — miért, miért nem — hogy az ennek következtében esztét elvesztette és később meg is halt. Ezért bántotta a lelkiismeret, Három nappal ezelőtt eltűnt, csatagos, szélvész időben barangolt ide-oda a város körül levő erdőségeken. Hiába kerestették hozzátartozói szerteszéjjel csak szombatn találták meg a „deák-kut“ nevű erdőben, hol felakasztotta magát. Az eset nagy sajnálkozást keltett.

Somogyban a követválasztások aug. 8-án tartatnak meg.

A congressust nagy díszlakomával zárták be, könnyű dolog: más hátra a száz palca, addig pedig az ő részükre a mulatság. — Csak azután drága ne legyen az a medve bőre.

Kettős akasztás. B.-szent-mihályi Magyar nevű napszámos életunságból felakasztotta magát egy fa ágára. Mire a szomszédok észrevették már meg volt dermedve. Egyik azonban levágta s próbálta életre hozni; de sikertelenül. A másik bölcsőbb szomszéd figyelmeztette, hogy nem lett volna szabad levágni addig míg a hatóság meg nem vizsgálta. Kapta magát a mi emberünk újra a halott nyakára hurkolta a kötelet s felakasztotta azon ágra, melyen találta.

Hogyan lehet pénzmagra szert tenni. A szerb belügyminiszer 20 ezer forintot ígér annak, a ki Karagyorgyevics Pétert Szerbiába csalja s elfogni segíti. Huszezer forint szép pénz, hanem a ki Szerbiát ismeri, bizonyosan ismeri azt a példabeszédet is: „igérni és megtartani két különböző dolog.“

Bécs új polgármestere. Neuwald, az eddigi bécsi alpolgármester megválasztott Bécs polgármesterévé.

Hoedel, ki a német császárra rálőtt, kötetl halálra ítéltetett. Az ítélet kimondását nyugodtan fogadta.

A német császár szakácsa tulajdonképen nem más, mint unokája a badeni nagyhercegnő Viktoria. Ez mindenesetre arra mutat, hogy a császár családi élete elég patriarchalis, bár azt is engedni gyantitani, hogy az agg uralkodó fél a mérgeztéstől.

A „Journal de St. Petersburg“ reméli, hogy a congressus munkája maradandó békére fog vezetni, miután a hatalmak közti ellentétek barátságosan kiegyenlítették. (Mától holnapig).

148 éves. A föld legöregebb embere volt Weismuth Flórián hessen-kasseli földműves, ki a mult héten hunyt el Kirchbrachban. A 148-ik életét töltötte be, midőn meghalt. Bárha teljes életében rossz sorsban volt, sokat nélkülözött, nyomorgott, erős testszervezete mégis betegség nélkül türe el a sok nyomorúságot. Két élő fia szintén aggyastán; ezenkívül a vén embernek 26 unokája és 43 dédunokája van.

A ki tudta, hogy utoljára iszik. Tegnap reggel — mint a „N. H.“ írja — egy tisztességesen öltözött fiatal ember e szavakkal hajította ki borát: „Jóízű, mert utoljára iszom.“ A korcsmáros azt mondta rá mosolyogva, csak én élnék olyan sokáig mint az ur! — A fiatal ember nem szólt semmit, kifizette a bort, kiment s egy fél

óra mulva halva találták a korcsmához közel. Mérget vett be.

A berlini merénylet elkövetője dr. Nobiling Károly ellen az általános düh és elkeseredés oly nagy, hogy megbüntetését illetőleg nem képesek elég borzasztót ki-gondolni, a mi tette visszatörlesztésére méltó volna. Legközelebb is a lipcei bölcsész-tudorok gyűlékezete el határozta, hogy Nobilinget megfosztják — a tudori diplomától. Azt mondják, hogy Nobiling e hir vételekor elhatározta, hogy mihelyt felgyógyul, neki megy a fálnak.

Alkalmi poeta. Berth brünni poeta XIII. Leo pápát egy ódában megénekelte s az illető költeményt Rómába is elküldte. Ezért ugyan nem kapott sem érdem rendet, sem lovagságot, hanem kapta Franchi bíbornok levelét azzal a tartalommal, hogy a pápa a költőnek atyai jó indulattal áldását küldi. A mult hónapban ugyanez ur verset irt a czár dicsőségére is. Ezt a költeményt azonban az orosz követség utján visszakarta azzal a kijelentéssel, hogy a czár nem szokott költeményeket olvasni s így megkapta méltó jutalmát a visszaélésnek, melyet muszájjal elkövetett.

TREFA ÉS VALÓ.

Lizi te! már megint megégetted a pecsenyét. Te nekem napról-napra kevésbé tetszel — mondá a nagyságos asszony szakácsnéjának.

Mindenkinek nem lehet tetszeni. A tekintetes, vagy akarom mondani nagyságos ur meg azt mondja, hogy napról-napra jobban tetszem neki, — felelé a szakácsné.

Mi az a fogorvos? kérde a kis fiu, a ki még fogfájást nem érzett. — A fogorvos az kis fiam! — válaszolá papája — a ki a más fogát kihuzza azért, hogy legyen mit harapnia.

Gabona-ár július 13-án.

100 kilogramm	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	10	—	9	70	9	40
Kétszeres	7	30	7	20	7	10
Rozs	6	60	6	50	6	30
Árpa	6	50	6	40	6	20
Zab	6	—	5	80	5	70
Kukoricza	6	80	6	60	6	40

Felelős szerkesztő: Boross Mihály.

Hirdetések.

Wiesner Antal,
cs. k. udvari szállító, az első és legregibb cs. kir. szabadalmazott hordható jégpinczék

feltalálója s e találmányok gyárosa
Bécs, Wieden, Hauptstrasse Nr. 69.

Ajánlja nagy raktárak jégpinczéinek, ital- s étel-hűtőszekrényekéiből a legolcsóbb árak mellett.

A nagyszámú hűtők (18,000), melyek eddig gyárából kikerültek s forgalomban vannak, biznysága azok czélszerűsége s kitűnőségének.

Raktárt tart: Temesvárott és Karán-Sebesen Grünbaum Lajos.

Árjegyzékek s mtiták ingyen küldetnek.

Pályázati hirdetmény.

Székesfejervár sz. kir. város törvényhatósági tisztikaránál az üresedésben álló s 1000 frt. évi fizetéssel javadalmazott közgyámi, esetleg pedig a 800 frtban rendszerezített árpapentári ellenőr, illetve segéd-közgyámi állásra a pályázat ennel közzétételük.

Felhivatnak e szerint az illető pályázni kívánók, hogy képességeiket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat bezárólag ez évi július 20-ik napjának délután 5 órájáig a városi törvényhatóság ígató-hivatalához benyújtani el ne mulasszák; minthogy a netán később érkező kérvények figyelembe nem vétethetnek.

Megjegyeztetik még, miszerint a jelzett állomásokra megválasztandók, fizetésüknek kétszeres összegét lesznek kötelesek ovadék (cautio) gyanánt a hatóság kezéhez letétbe helyezni.

Végül a mi a megválasztást illeti, ezen cselekmény a f. évi július havának 22-ére kitűzött rendkívüli bizottsági ülésen lesz foganatosítandó.

Kelt Székesfejervárott, 1878. évi július 8-án tartott rendes városi közgyűlés határozatából.

Ullmann Miklós m. k., h. polgármester.

SCHLESINGER L. ÉS TÁRSA

Székesfejervárott nádor-utca.

tavaszi és nyári divatozikkékból
rendkívül

leszállított árakkal

csak rövid ideig tartó

nagy végeladást

rendez.

melyre a nagyérdemű közönség tisztelettel meg-hivatik.

IRODA

RAKTÁR

budai-ut 4. sz.

ÁRJEGYZÉK

Luczenbacher Pál tűzifa-raktárából

leszállított árakkal.

Pintérfa I. osztály 1 méter	5.65	Bükffa II. osztály 1 méter	3.50
Szerszámfa I. oszt.	5.65	Tölgyfa I. oszt.	3.50
Cserfa I. oszt.	4.20	Dorong I. oszt.	3.50
Gyertyánfa I. oszt.	4.20	Tűkefa I. oszt.	2.75
Bükffa I. oszt.	3.95	Sürgönyfa 1 darab	1.80

20 méter megvételénél, mely részletesen is elvihető s fizethető, minden mt. 25 krral olcsóbb. Házhöz szállítást olcsón külön számítom. Székesfejervárott, július hó.

Tisztelettel
Bartusek Antal,
raktárkezelő.

NEHÉZKÓRT,

(Epilepsie)

ugy minden idegbajt level utján
orvosol:

Dr. Killisch,

spec. orvos Drezdában (Neustadt).

Eddig már több mint 11,000 szenvedőt orvosolt.

Hirdetés.

Bicske mezőváros községi vendéglője s kávéházi helyiségebe, — mely a budapesti országutban a város legkitűnőbb részén fekszik — kedvező feltételek mellett 6 évre csapos kerestetik. Ajánlkozók a feltételeket Bicskén a bérlőnél megtudhatják és július hó végeig jelentkezhetnek.

VÖRÖSMARTY KÖNYVNYOMDA

SZÉKESFEJERVÁROTT,

kaszárnya-utca 6-ik szám.

Ajánlja

a mostani igényeknek minden tekintetben megfelelőleg jól berendezett üzletét,

minden néven nevezendő e szakba vágó munkák izléses, pontos és jutányos kiállítására.

Tisztelettel

Számmer Kálmán,
tulajdonos.